

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 3. Qua ratione propositiones simples hypotheticæ oppositæ
inter se sint, aut connexæ, aut æquivalentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

Propositio 12.

64 Oppositiones, connexiones, æquivalentiarque propositionum oriunda à signis efficientibus earum terminos aut affirmatis, aut negatis, perinde nascuntur ab illis, suâ servatâ propositione, siue terminis talibus signis affecti recti seu categorematici, siue obliqui, seu syncategorematici sint.

Ratio huius propositionis est: quia cum termini etiam obliqui syncategorematici, seu connotati sub enuntiationem etiam propositionis cadant, quâ ratione supra explicuimus disput. 2. quæst. 4. consequens est, ut ab illis etiam suo modo ratione signorum, quibus afficiuntur, fortitur propositionem, atque adeo sensum aut vniuersalem, aut particularem, &c. & consequenter, aut oppositionem, aut connexionem, aut æquivalentiam cum aliis propositionibus in huiusmodi quantitate fundatam. Itaque, sicuti hæ propositiones contradictoriæ sunt: *Omnis homo currit. Aliquis homo non currit*: ita etiam hæ: *Omnis hominis omnis capillus est albus. Alicuius hominis aliquis capillus non est albus*: In omni urbe venditur piper: In aliqua urbe non venditur piper: *Petrus in omni scientiâ est doctus. Petrus in aliqua scientiâ non est doctus*. Et ceteræ huiusmodi. Pariterque de contrariis, subcontrariis, & subalternis, atque etiam de æquivalentibus, iuxta regulas in præcedentibus traditas venit censendum. Semper tamen oportebit attendere, an ratione aliquis tacite suppositi, siue enuntiat per propositionem ita illa æquivalcat complexæ, aut sensum aliquem implexum habeat, ut expediat prius eam exponere: Quo de eius cum aliis oppositione, connexionem, aut æquivalentiâ tutius agatur, iuxta regulas tum pro simplicibus, tum pro complexis traditas, & tradendas.

65 Est tamen aduertendum primò: perinde valere regulas æquivalentiarum, quæ ab adiunctâ particulâ negatiuâ fortuntur signa aliâ diuersâ, iuxta dictâ quæst. 2. suppositi. siue talia signa casus obliquos, siue casus rectos afficiant. Itaque negatio præposita signo vniuersali facit illud æquivalere particulari; & e conuerso præposita particulari facit illud æquivalere vniuersali: postposita verò in suâ vi relinquit illa, siue afficiant casus obliquos, siue rectos; ac proinde quando signum aut vniuersale, aut particulare positum est ex parte prædicati alicuius propositionis datæ, ut ipsi assignetur contradictoria, non est mutandum: quia a negatione præpositâ mutatur in propositionem negatiuâ, prout oportet ad contradictionem; bene tamen, quando ponitur ex parte subiecti. Sic propositiones istæ: *Piper venditur in omni urbe. Piper non venditur in omni urbe. Petrus est doctus in omni scientiâ. Petrus non est doctus in omni scientiâ*, contradictoriè opponuntur absque mutatione signi vniuersalis in particularem, qualiter non opponerentur, si daretur talis mutatio; cum tamen æquivalentes earum nuper proposuimus eo solum, quod terminis inuicem ita formatæ sunt, ut solum in negatiuâ negationem præcesserit, eiusmodi vnius signi in aliud mutationem exposcuntur, ut contradictoriè opponerentur.

66 Secundò aduertendum est pro tyronibus aliqua esse vocabula, quæ vniuersaliter, & particulariter ei correspondentem secum ferunt absque interuentu signorum: *Omnis, Nullus, Aliquis*; nempe: *Semper, Aliquando, Vbiq̃ue, Aliubi, Vterque, Nentur, Alter*, vel *Alteruter*, & alia huiusmodi.

Pharus Scientiarum, Tom. II.

modi: De quibus, quod attinet ad oppositionem, connexionem, & æquivalentiam, perinde, ac de terminis affectis signis, *Omnis, Nullus, Aliquis*, est censendum. Vnde, huic propositioni: *Semper pluit* sic contradicitur: *Aliquando non pluit*. Contrariatur autem sic: *Nunquam pluit*. Et huic: *Vterque oculus videt* sic contradicitur: *Alter oculus non videt*. Et sic contrariatur: *Nentur oculus videt*. Istæ similiter sunt contradictoriæ: *Vbiq̃ue est lux: Aliubi non est lux*. Atque etiam hæ, iuxta notationem præcedentem: *Lux est vbiq̃ue: Lux non est vbiq̃ue*. Et in cæteris pariter.

QVÆSTIO III.

Quâ ratione propositiones simplices hypotheticæ oppositæ inter se sint, aut connexæ, aut æquivalentes?

67 SUppositâ diuisione propositionis hypotheticæ in causalem, illatiuam, & purè coniunctiuam, traditâ supra quæst. 1. rursus suppono primò: causalem, & illatiuam, et si specie tenus sint simplices, quoad sensum tamen propositiones complexas esse: quia causalis duo diuersa enuntiat, expressè quidem esse conditionati sub hypothese conditionis; & tacitè influxum conditionis in ipsum sub eadem hypothese; illatiua autem esse conditionati expressè, & connexionem conditionis cum ipso tacitè enuntiat sub hypothese eadem; cum tamen purè coniunctiua dumtaxat enuntiet esse conditionati pariter sub conditionis hypothese, quidquid sit de influxu conditionis in conditionatum, aut de illius cum hoc connexionem. Quare, causalis & illatiua remissis ad sequentem quæstionem, de solâ purè coniunctiua superest agendum in præsentem.

68 Suppono secundò: etiam quando conditio aut influit in conditionatum, aut connectitur cum illo re ipsâ posse propositionem hypotheticam habere sensum purè coniunctiuum, de factoque sæpe habere: quia potest tantum enuntiare, de factoque sæpe enuntiat esse conditionati sub hypothese conditionis; ne tacitè quidem innuendo aut influxum conditionis in conditionatum, aut connexionem illius cum eo, sed prorsus ab iis præcindendo. In præsentem ergo quæstione de omnibus propositionibus hypotheticis habentibus sensum purè coniunctiuum tractamus, siue conditiones eatum re ipsâ influant in conditionatum, aut cum eo connectantur, siue secus.

69 Suppono terciò: quando conditio nullo modo influit in conditionatum, nulloque modo ad illud conducit, & nullo item modo cum illo connexa est, tunc propositionem hypotheticam dici de conditione disparatâ, qualis hæc communiter: *Si gallus cantauerit Turca conuertetur*, & alia huiusmodi censentur. Est autem controuersum inter Doctores: an propositio hypothetica de conditione disparatâ sensum verè conditionatum, siue hypotheticum ab absoluto, siue categorico condistinctum retinere, & veritatem conditionatam, siue hypotheticam ab absolutâ, siue categoricâ diuersam, per scientiamque conditionatam scibilem habere possit: Et aliqui negant, putantes, quando conditio est disparata, propositionem specie tenus dumtaxat esse conditionatam, re tamen ipsâ in sensu tantum absoluto posse veritatem habere, coniunctionis scilicet, seu coexistentiæ

L 2 ab

absolutè in eodem tempore conditionis, & conditionati, ita, quòd sensus illius propositionis *gallus cantauerit, Turca conuerietur*, sit hic: *Quando gallus cantauerit, Turca conuertetur*; aut alius similis absolutus, in ceterisque huiusmodi pariter. Ego verò cum pluribus aliis centeo, quantumuis conditio sit disparatamodo dicto, propositionem nihilominus sensum conditionatum retinere, & veritatem conditionatam ab absolutà diuersam, per scientiamque conditionatam scibilem habere posse: quia nihil est, quod veter, sub quauis omnino conditione absolutè non iudicatur; sed posita tantum in hypothese per simplicem apprehensionem quilibet aliud hypotheticè iudicare præcise per tale iudicium ab absoluto esse eius. Pariterque subinde enuntiare illud per propositionem vocalem. Quo casu, talis propositio & sensum conditionatum habebit, & veritatem conditionatam habere poterit de factoque habebit, si sit cum suo obiecto conformis, vt potest. Id, quod manifestè, me iudice, inde confirmatur quia eiusmodi sensus coniunctiuus omni propositioni conditionatæ communis est, per accidenque, & impertinenter se habet ad illum, quod sit conditio disparata, vel fecus, quandoquidem, etsi conditio disparata non sit, ille solus reperiri potest, & sapè solet, vt dictum suppositione secundà, proindeque cum sensu causali, aut illatiuo accidentariè coniungitur, quando coniungitur, pro arbitrio scilicet enuntiantis aut solum esse conditionati sub hypothese conditionis, aut insuper tacite influxum, vel connexionem conditionis comparatione conditionati.

70 Fateor tamen cum doctis Recentioribus, hypotheticam de conditione disparatà in suo signo status conditionati antecedentis ad absolutum nunquam esse veram, nisi quando absoluta ei correspondens in suo signo posteriori est vera. Quia eo ipso, quòd conditio nullatenus influat, conductivè, vt conditionatum sit, æque est sèper verum illud fore, siue ponatur, siue non ponatur conditio, vt satis ex se est notum: si enim nihilo penitus conducente galli cantu ad Turcæ conuersionem, verum est, Turcam esse conuertendum, si gallus cantauerit, æque erit id ipsum verum, etiam si gallus non cantauerit. Atque ita vniuersaliter, quoties conditionatum est verum sub hypothese conditionis disparatæ, pariter item verum est sub hypothese contradictoriæ talis conditionis. Hinc autem manifestè consequitur, debere esse quoque illud absolutè verum, quia ex vnâ parte ex duabus conditionibus contradictoriis non potest non altera esse absolutè purificata, vt constat: siquidem ambo extrema contradictionis ab statu absoluto simul abesse est impossibile; ex aliâ verò parte omne verum conditionatè, cuius conditio purificatur, etiam est verum absolutè, vt etiam est notum.

71 Verum enim verò, doctrina hæc non solum habet locum in conditionibus disparatis; sed etiam in connexis nihil ad conditionatum conducentibus, qualis est scientia visionis, aut reuelatio, aut actus fidei de existentia creaturæ. Quod Recentiores commemorati non aduerterunt. Argumentum enim factum vniuersaliter probat: quoties conditio nihil ad conditionatum conducit, si illud est verum sub hypothese conditionis, etiam esse verum sub hypothese contradictoriæ conditionis, & consequenter absolutè. Posse autem conditionem connexam esse cum conditionato, & nihil ad illius esse conducere, in exemplis positris, aliisque eiusmodi palam est. Vnde manifestè con-

sequitur: quoties conditionatum absolutè non est verum, sub hypothese conditionis connexi cum illo, & nihil conducentis ad illud, cum illud, tum eius contradictorium, atque adeò duo simul extrema contradictoria esse vera, qualiter vera esse solent sub hypothese impossibili. In tali enim casu conditio posita in hypothese impossibilis consequenter, siue ex suppositione est. Sic supposito, quòd hodie Petrus absolutè non est peccaturus, sub hypothese, quòd Deus reuelaret, Petrus hodie peccaturum, verum conditionatè est peccaturum illum simul, & non peccaturum; peccaturum, quia reuelatio sine peccato stare non posset, vt pote connexa cum illo; & non peccaturum: quia ille sponte suâ non est peccaturus, & reuelatio posita non magis, quam non posita conferret ad peccatum, vt ponimus.

De his tamen in tract. de scientiâ Dei plura suo 72 loco dicenda sunt. Quomodo autem ex hypothese absolutè impossibili duo contradictoria verificentur, sequaturque, aut non sequatur quilibet suprà disp. 11. tractatum est. His positis sit

Propositio 1.

Quâ ratione de propositionibus categoricis quoad oppositionem, connexionem, & æquivalentiam g. 2. philosophari sumus, eadem prorsus de hypotheticis purè coniunctiuis ipsis categoricis correspondentibus philosophandum est. 73

Ratio est clara. Quia obiecta categoricarum (quæ eadem sunt, atque hypotheticarum ipsis correspondentiis, dumtaxatque differunt penes diuersitatem status absoluti, & conditionati) vt habent in vtroque statu idem esse, aut non esse, siue existentiale, siue quiditativum (id namque supponimus, dum loquimur de obiectis hypotheticarum correspondentiis categoricis, ita non possunt non habere in vtroque statu eandem oppositionem, connexionem, aut æquivalentiam, vt pote, quæ nihil differunt realiter ab ipsorum esse, aut non esse, vt constat. Vnde propositiones ad talia obiecta terminatæ, taleque eorum enunciantes esse, aut non esse, non possunt non eandem oppositionem, aut connexionem, aut æquivalentiam sortiri, siue terminentur ad illa, prout in statu conditionato, siue prout in statu absoluto. Itaque, vt Petrum existere absolutè, & Petrum non existere absolutè, contradictoriè opponuntur; ita Petrum existere sub quauis datâ hypothese, & Petrum non existere sub eadem, contradictoriè opponuntur. Et, vt, omnem hominem currere absolutè, & nullum hominem currere absolutè, contrariè opponuntur; ita omnem hominem sub quauis datâ hypothese currere, & sub eadem nullum hominem currere, contrariè opponuntur. Et, vt, omnem hominem legere, & aliquem legere absolutè subalternantur; ita, omnem hominem legere sub quauis hypothese, & sub eadem legere aliquem, subalternantur. Pariterque de cæteris huiusmodi obiectis, deque propositionibus ad illa terminatis venit censendum.

Quæ, cum ita sint, accipe omnes propositiones categoricas questione secunda, commemoratas, suisque litteris designatas, earumque singulis, siue singularum litteris adice compendij causâ litteram H. quâ denotes propositionem categoricam in hypotheticam ipsi correspondentem, atque adeò eosdem terminos habentem esse mutatam. Tum, ex totidem, quæ resultat 74

resultant, hypotheticis ita signatis compone totidem typos, tabulæque, atque sunt ibi categoricarum, compositarum: habebiturque Artem exhibentem oppositionem, connexionem, æquivalentiamque hypotheticarum omnium purè coniunctuarum, atque adeo simplicium eodem modo demonstrabilem, ac illa categoricarum simplicium demonstrata est. Ut enim sequens quadratum harum quatuor hypotheticarum, exempli gratia. Si omnis homo vocetur, omnis homo respondebit: Si omnis homo vocetur, aliquis homo respondebit: si omnis homo vocetur, aliquis homo non respondebit: si omnis homo vocetur, nullus homo respondebit, & omnium eandem formam habentium in quacunque materia sub his litteris HA HI. HO. HE. subalternationem, subcontrarietatem oppositionemque exhibet. Ita reliquarum omnium similia quadrata exhibebunt. Prima namque propositio, & secunda subalternæ non mutuo sunt. Prima autem, & tertia, atque etiam secunda, & quarta contradictoriæ, ut constat ex dictis; indeque demonstrandum venit, ut de categoricis, quibus correspondent, est demonstratum q. 2. quartam, & tertiam subalternari, sicut primam, & secundam: primamque, & quartam esse contrarias cum admisione medij, & consequenter subcontrarias secundam, & tertiam.

1	HA	HE	4
2	HI	HO	3

75 Quomodo autem tum istæ hypotheticæ, tum cæteræ omnes possibiles æquivalentes reddi possint aut fecus, ex dictis q. 2. proposit. 5. & 10. colligendum est.

Propositio 2.

76 Ut propositiones hypotheticæ; de quibus proposit. 1. eandem categoricarum, quibus correspondent, oppositionem, connexionem, aut æquivalentiam sortiantur, sub eadem omnes hypothetici debent esse hypotheticæ.

Ratio generalis est: quia vt in statu absoluto diuersa tempora, diuersa loca, diuersa subiecta, & alia huiusmodi diuersos casus faciunt in ordine ad oppositionem, aut connexionem extremorum; quia, quod habet esse in vno tempore, aut loco, aut subiecto, potest non habere esse in alio, atque ita extrema opposita, aut connexa respectiue ad idem tempus, aut spatium locale, aut subiectum, respectiue ad diuersa possunt non esse opposita, aut connexa. Ita in statu conditionato diuersæ hypothetices faciunt etiam casus diuersos: quia, quod habet esse sub vnâ hypothetesi, potest illud non habere sub aliâ, & consequenter extrema opposita, aut connexa sub vnâ hypothetesi, sub diuersis possunt non esse opposita, aut connexa. Hinc autem sequitur extrema, quæ quoad aliquod esse absolute opponuntur, aut connectuntur, tamen non possint non etiam opponi, aut connecti quoad tale esse conditionatè sub vnâ, eademque hypothetesi, iuxta dicta proposit. 1. eo quod sub vnâ, eademque hypothetesi sic coniunguntur, vt eodem modo sub illâ quoad tale esse cõparentur conditionatè, ac comparantur absolute; sub diuersis tamen hypothetibus bene posse non opponi, aut connecti: quia sub diuersis hypothetibus quoad tale esse non coniuncta; sed quasi separata ponuntur. Pariterque subinde, de extremorum æquivalentia, iuxta regulas in superioribus tra-

Pharus Scientiarum, Tom. II.

ditas, & in hac q. proposit. 1. indicatas, venit censendum.

Declaremus hæc per exempla. Gratia, & peccatū absolute opponuntur respectiue ad idē subiectū, & idē tēpus: quia nō possunt existere absolute in eodē subiecto pro eodē tempore; atque ita hæc propositiones sunt oppositæ, simulque veræ proinde esse nō possunt: Petrus nunc habet peccatū: Petrus nunc habet gratiā. Hinc autē necessariò sequitur, vt gratia, & peccatū respectu eiusdē subiecti, & temporis etiam conditionatè opponantur sub eadem hypothetesi; sub diuersis verò non itē: quia sub eadem hypothetesi nō possunt conditionatè existere in eodē subiecto pro eodē tēpore: bene tamen sub diuersis, eo quod si existerent sub eadē, coniungeretur quoad existentia in eodē subiecto pro eodē tempore quod eis repugnat: existentia verò sub diuersis non opus est, quod coniungatur. Quod cessat repugnantia, atque ita hæc propositiones sunt oppositæ, simulque veræ proinde esse non possunt: Si Petrus nunc pulsaretur cogitatione A, nunc haberet peccatū: si Petrus nunc pulsaretur cogitatione A, nunc haberet gratiā: quia alioquin verificaretur fore, vt Petrus pulsatus nūc cogitatione A, haberet simul nunc peccatū, & gratiā: Quod repugnat. Hæc verò propositiones nō sunt oppositæ, atque adeo simul veræ esse possunt: Si Petrus nūc pulsaretur cogitatione A, nūc haberet peccatū: Si Petrus nūc pulsaretur cogitatione B, nūc haberet gratiā: Quia bene cõponitur in casu prioris hypothetesi Petri peccaturū, atque idē amissurū gratiā. In casu verò posterioris non peccaturum, atque idē reterentur gratiam.

78 Pari ratione peccatū, & carentia gratiæ respectiue ad idē subiectū, & idē tēpus absolute connectuntur non mutuo: quia nequit peccatū existere in subiecto, in quo non sit pro eodem tēpore carentia gratiæ; atque ita hæc propositiones sunt non mutuo connexæ, veritasque prioris subinde infert veritatē posterioris: Petrus nunc habet peccatū: Petrus nunc caret gratiā. Hinc autē necessariò sequitur, vt peccatū, & carentia gratiæ respectu eiusdē subiecti, & tēporis etiā conditionatè connectantur sub eadē hypothetesi; sub diuersis verò non itē: quia non potest peccatū existere conditionatè in subiecto, quin in eodē pro eodē tēpore existat sub eadē hypothetesi carentia gratiæ; bene tamen, quin sub diuersis; atque ita hæc propositiones subalternæ sunt, primæque necessariò infert secundā: Si Petrus nunc pulsaretur cogitatione A, nunc haberet peccatū: Si Petrus nūc pulsaretur cogitatione A, nūc caret gratiā. Nā alioquin Petrus pulsatus nūc cogitatione A, posset habere simul nūc peccatū, & gratiā. Quod repugnat. Hæc verò propositiones non sunt subalternæ, nec 1. necessariò infert 2. Si Petrus nūc pulsaretur cogitatione A, nunc haberet peccatū: Si Petrus nūc pulsaretur cogitatione B, nūc caret gratiā. Quia bene coherent in casu prioris hypothetesi, Petri peccaturū, subindeque amissurū gratiā. In casu verò posterioris non peccaturum, subindeque reterentur gratiam. Et consequenter, primam propositionem veram, secundam autem falsam esse. Ex quib. venit colligendū, quomodo de propositionum conditionaliū æquivalentiā, iuxta regulas nuper commemoratas pariter impræsentiarum censendum est. Quo veritas nostræ propositionis perspicue manet demonstrata, ampliūque etiam confirmata veritas præcedentis.

Propositio 3.

79 Quo pacto construenda sit Ars exhibens oppositionem, & connexionem, aut etiā æquivalentiam inter propositiones simplices categoricas, & hypotheticas vicissim cõparatas repertā, demonstratur cõcedere.

L 3

Suppono

Suppono : uti hactenus comparauimus propositiones categoricas cum categoricis, & hypotheticas cum hypotheticis, quod attinet ad oppositionem, connexionem, & æquivalentiam; ita veniet etiam comparandas categoricas cum hypotheticis, & hypotheticas cum categoricis. Deinde suppono ex doctrinâ iâ statutam *disp. 1. o. q. 5. propos. 1.* omnem propositionem categoricam cum aliqua propositione hypotheticâ, aut cum aliquibus connecti non mutuo: Quia eo ipso, quod est absolute verum, quidpiâ habere esse, non potest non verum fuisse conditionatè, ipsum tale esse habiturum sub aliqua hypothesi; non tamen vice versâ. Quocirca, status rerum absolutus cum statu ipsarum conditionato sibi correspondente connexus est; sed non è conuerso. Vnde, omnis propositio categorica, siue ad statum rerum quiditatum, siue ad statum rerum existentialem pertinentis connexa est non mutuo cum omni hypotheticâ, quæ sub quâuis hypothesi absolute purificandâ enuntiat idem ipsum conditionatè, quod categorica absolute. Eo enim ipso, quod duo quæpiam absolute sunt, aut non sunt, conditionatè fuit verum de vnoqueque fore, aut non fore sub hypothesi, quod alterum esset, aut non esset, siue talis conditionata veritas de conditione disparatâ, siue de non disparatâ fuerit, quod non interest ad rem, ut constet ex doctrinâ statutam *suppositione tertiâ*. Sic quia verum absolute est. *Homo est rationalis*, & *leo rugibilis*, conditionatè quoque est verum, si *homo est rationalis*, *leo est rugibilis*, & è conuerso. Et quia absolute est verum. *Homo est rationalis*, & *risibilis*, conditionatè quoque est verum: si *homo est rationalis*, est *risibilis*, & vice versâ. Et quia absolute est verum *Petrus loquitur*, & *Paulus audit*, necnon: *Deus vocat Petrum*, & *Petrus respondet*, conditionatè quoque est verum: si *Petrus loquitur*, *Paulus audit*, necnon: si *Deus vocat Petrum*, *Petrus respondet*. Præterea omnis propositio quiditativa categorica cum aliqua existentiâ hypotheticâ est non mutuo connexa, ut in his cernitur: *Homo est rationalis*: si *homo existerit*, erit *rationalis*. *Actio connectitur cum termino*: si *existerit actio*, existet *terminus*. Et in cæteris huiusmodi.

Hoc posito, sumatur quæuis propositio categorica ex omnibus recensitis *q. 2.* positaque in primo angulo quadrati ponatur sub ipsâ in secundo quæuis ex hypotheticis, cum quibus illa non mutuo connexa est. Deinde in aliis duobus angulis iuxta regulas in præcedentibus traditas assignatæ ut cernitur in quadrato, sequenti.

1	A	HO	4
2	HA	O	3

Hac namque constructione suppositâ per demonstrationes factas in simili *quest. 2.* venit pariter demonstrandum, HO, & O eodem modo esse subalternas, atque A, & HA: A verò, & HO contrarias esse contrarietate admittente medium, & consequenter HA, & O subcontrarias esse.

Quo eodem pacto, & tabulæ generalis quadratorum similium pro omnibus categoricis possibilibus effici possit: & quod expeditius unicuique

categoricæ datæ tum hypothetica, cui contrarietur cum admissione medij; tum altera, cui subcontrarietur pro natâ occasione poterit designari: Omnis quippe categorica pro contrariâ habet modo dicto hypotheticam contradictoriam hypotheticæ sibi subalternatæ, & pro subcontrariâ hypotheticam subalternatam suæ contradictoriâ, ut constat ex dictis.

Pro huiusmodi autem binariis propositionum mixtis, quarum altera categorica, & altera hypothetica est, non est querenda æquivalentia propria: quia status conditionatus, & absolutus, quæ tales, non possunt inter se æquivalere propriè; tamen interdum possint mutuo connexos esse ratione materiæ, ut sunt status quiditativus absolutus, & existentialis conditionatus; quando, tam propositio conditionata, quam absoluta eiusdem prædicati, & subiecti connexionem necessariam subiecti cum prædicato præ se fert: quia, quod necessariò subiecto conuenit, in omni statu conuenit illi. Sic se habent propositiones istæ: *Homo necessariò est rationalis*: si *homo existerit*, necessariò erit *rationalis*: *Homo identificatur cum rationali*: si *homo existerit*, identificabitur cum *rationali*, & similes. Quomodo autem, quando duæ quæuis propositiones sunt mutuo connexæ, contradictoria secundæ, & prima citra medium contrariæ sint; contradictoria autem primæ, & secunda non subcontrariæ; sed contrariæ item sint citra medium, ex dictis *q. 2. propos. 12.* constat.

QVÆSTIO IV.

Quâ ratione propositiones complexæ oppositæ inter se sint, aut connexæ, aut æquivalentes.

Pro resolutione suppono primò: Omne ab intellectu indicabile, atque aded per propositionem enuntiabile, ad tria capita simplicia (ut modo eorum mixtiones omittam) reduci. Aut enim est vnum indiuisum, atque determinatè sumptum; siue illud in se sit quid simplex, siue ex partibus compositum quoquo modo. Aut sunt plura diuisum, siue distributiue, atque determinatè sumpta. Aut est vnum ex pluribus sumptum vagè, seu (quod in idem recidit) plura sumpta disiunctiue, siue subdistinctione. Aliud enim genus obiecti ad aliquod ex his tribus non pertinens excogitabile non est, ut cuique consideranti innotescit, constatque ex dictis à nobis *supr. disp. 2. q. 3. conclusi. 4.* Ob id omnis propositio simplex ad singularem correspondentem primò, & vniuersalem correspondentem secundo, & particularem correspondentem tertio reducitur, ut *suprà q. 1.* statuiimus.

Suppono Secundo: propositionem complexam copulatiuam eam esse, quæ ex pluribus simplicibus seu categoricis, seu hypotheticis per particulam &, aut æquivalentem copulatis coalescit. Complexam autem disiunctiuam quæ coalescit ex pluribus disiunctis per particulam vel, aut similem, ut dictum etiam est, exemplisque explicatum *q. 1.*

Suppono tertio: complexam copulatiuam, quæ taliem, simplici vniuersali æquivalere enuntianti sub vno conceptu confusè eadem extrema, quæ illa sub pluribus enuntiat distinctè. Est certum: quia perinde est de omnibus, & singulis hominibus distinctè numeratis asserere: *Hic homo loquitur*, & *hic homo loquitur*.